

## Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціальне підприємництво»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *23 Соціальна робота*

Спеціальність – *231 Соціальна робота*

Освітньо-професійна програма – *«Соціальна робота»*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1, семестр – 2*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

**Викладачі:** **Кацьора Олександр Валентинович**, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: [oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua](mailto:oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua)

### Опис дисципліни

**1. Актуальність курсу.** Соціальне підприємництво спрямоване на вирішення суспільних проблем через інноваційні підходи, що є ключовим аспектом для спеціалістів соціальної роботи. Студенти набувають умінь розробляти бізнес-моделі, які забезпечують економічну стійкість, мають значний соціальний вплив, допомагаючи вразливим групам населення. Курс стимулює критичне мислення, розвиток лідерських якостей та підприємницької ініціативи, що сприяє розширенню професійних горизонтів та підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці. Вивчення соціального підприємництва є важливим кроком до формування нової генерації соціальних працівників, здатних ефективно відповідати на виклики сучасного суспільства.

**2. Метою дисципліни є:** формування знань та навичок, необхідних для створення, управління та розвитку соціальних підприємств, які спрямовані на вирішення соціальних проблем та сприяння сталому розвитку громад.

**Завдання курсу:** ознайомлення з основними концепціями та моделями соціального підприємництва; формування навичок ідентифікації соціальних проблем та розробки ефективних підприємницьких рішень; вивчення правових, фінансових та організаційних аспектів діяльності соціальних підприємств; розвиток умінь управління соціальними проектами та командної роботи; формування практичних навичок залучення ресурсів та взаємодії з різними стейкхолдерами.

**3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.**

**Тема 1.** Вступ до соціального підприємств

**Тема 2.** Соціальні проблеми та їх ідентифікація

**Тема 3.** Бізнес-моделі для соціальних підприємств

**Тема 4.** Правові та етичні аспекти соціального підприємництва

**Тема 5.** Стратегічне планування та управління

**Тема 6.** Фінансування та управління фінансами

**Тема 7.** Маркетинг та комунікації для соціальних підприємств

**Тема 8.** Оцінка впливу та сталий розвиток

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

**Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

**Загальні компетентності (З)**

**Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:**

З1. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

З3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

З5. Здатність вчитися і бути навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації.

З10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

**Фахові компетентності спеціальності (ФК):**

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення з урахуванням їх національно-культурного, гендерного, соціального статусу.

ФК4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

ФК15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.

ФК17. Здатність до посередництва між клієнтами та структурами, що надають послуги, з метою максимізації соціальних ресурсів у відповідності до

потреб та інтересів споживачів послуг.

***Фахові компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)***

***Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:***

И2. Здатність розробляти пропозиції щодо підвищення ефективності соціального захисту населення на індивідуальному, груповому рівнях, в тому числі у межах адміністративно-територіальної одиниці територіальної громади в межах повноважень.

К2. Здатність розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та реалізації управлінських рішень.

Л4. Здатність сприяти набуванню й удосконаленню фахівцями та нефахівцями спеціальних знань і навичок у сфері соціальної роботи.

Л5. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати і розв'язувати конфлікти в професійному колективі.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Гусак Н. Кращий досвід та сучасні тренди розвитку соціального підприємництва: Україна (результати дослідження). Київ: Школа соціальної роботи НаУКМА, 2016. 35 с.
2. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування: посібник. Київ: Агентство «Україна», 2016. 92 с.
3. Лазоренко О., Колишко Р. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності. Київ: Енергія, 2008. 96 с.
4. Кацьора О.В. Формування соціального підприємництва в контексті соціальних проблем (на прикладі Закарпатської області): дис... канд. соціолог. наук: 22.00.04. Інститут соціології НАН України. К., 2021. 204 с.
5. Пачковський Ю.Ф. Підприємництво як предмет соціопсихологічного дослідження (діяльнісно-поведінковий аспект): автореф. дис... д-ра соціолог. наук: 22.00.04. Інститут соціології НАН України. К., 2004. 36 с.
6. Свинчук А. Історичні віхи розвитку соціального підприємництва Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник. Київ: ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2017.
7. Свинчук А. Організаційні механізми розвитку соціальних підприємств в Україні: дис... к-та економ. наук: 08.00.04. Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана. К. 2016. 197 с.
8. Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник. Київ: ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с.
9. Сірий Є.В. Підприємництво як предмет соціологічного теоретизування: автореф. дис... д-ра соціолог. наук: 22.00.01. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. К. 2010. 30 с.
10. Спреклі Ф. Посібник з планування соціального підприємництва. Британська рада. Київ, 2011. 68 с.